

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo LXXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

ditas. Ex q̄ infero q̄ signū dilectionis est magne ad deū si q̄s magna patitur. ⁊ maioris si maiora.

Dixi tertio q̄ r̄ps p̄mittit p̄re m̄iū dī. In domo patris mei. Circa q̄d sciendū q̄ dom⁹ dei est triplex. Prima ecclia militās. i. Th. iij. Scias quō oporteat te in domo dei p̄uersari. In q̄ domo sunt multi homines tanq̄ mansiones. in q̄b⁹ deus manet iā p̄ fidem. Eph. iij. Habitare x̄pm p̄ fidez in cordib⁹ vris. in aliq̄b⁹ p̄ fructione caritatis. i. Cor. x. Ut sit deus oīa in om̄ib⁹. Sc̄da dom⁹ triumphans ecclia. Ps. Replebimur in bonis domus tue. in q̄ tot mansiones q̄t sancti in q̄b⁹ deus manet p̄ gloriā. Tertia domus est ip̄e deus. i. Cor. v. Habem⁹ domū nō manufactā in celis. In q̄ domo manet voluntas hoīs p̄ fructionez caritatis. i. Joh. iij. Deus caritas est. ⁊ q̄ ma. in ca. in deo ma. ⁊c. In hac domo q̄ est deus multe sunt mansiones. i. diuerse participatiōes beatitudinis ip̄i. q̄ qui plus diligit ⁊ pl⁹ cognoscit. maiore locū habebit. ⁊ ita vnus ē alio beator. fm̄ q̄d est melius dispositus. Templū de fonte om̄ib⁹ cōmuni. de q̄ tamē plus accipitur maiori vase q̄ minori. licet vnū sit obiectū veritatis. vn⁹ denarius diurnus. Tandē sniam p̄sequitur Lyra in glo. sup̄ illud Exultabūt sancti in gloria. letabunt in cubilib⁹ suis. i. diuersis gradibus seu mansionib⁹. vbi dicit notanter. q̄ dicit Ps. de gloria sc̄oz pluraliter cubilib⁹. p̄pter diuersitate graduum seu p̄miorū ip̄oz sanctorū. q̄ licet sit beatitudo eadem om̄iū obiectiue nō t̄n formaliter. quia licet om̄es sancti vident deū ⁊ eo fruunt. t̄n vnus ip̄m videt clari⁹ altero. ⁊ dulci⁹ fruitur ip̄o. Declara. Et hoc infero duo. Primo q̄ q̄ntū est ex parte diuine essentie in se vnus alio nō magis videt q̄ om̄es. q̄ om̄es eandē vident licet nō totaliter. Sc̄do q̄nto est ex parte vidētis vnus alio clari⁹ videt. fm̄ q̄d magis est dispositus lumine glorie ad recipiendū diuinā essentiā. Et q̄ tertio infero q̄ licet om̄es beati vident diuinā essentiā eq̄liter q̄ntū ad eius essentiā in se. t̄n non eq̄liter vident in eo om̄ia. sed q̄nto q̄s clari⁹ videt tanto plura in ea videre potest. Sicut quāto clari⁹ nouerit q̄s prima p̄ncipia. tanto plures conclusiōes ex eis p̄t elicere. Pec Tho. sup. iij. S̄ q̄re

ista beatitudo vocat mansio. Rūdet Tho. sup. iij. di. cl. iij. q̄ mansio dicit respectu motus. ⁊ in deo beatitudo q̄ terminat motus appetitus tendentis in deū p̄t dici mansio ⁊ ita diuersi gradus beatitudinis diuerse mansiones dicunt. Sed quō attendunt istī gradus diuersi mansionū. Rūdet. fm̄ diuersos gradus meritorū. Peritū autē attendit fm̄ gradū caritatis informantis operationes q̄bus meremur. Et ideo diuersi gradus beatitudinis attendunt fm̄ diuersos gradus caritatis. Et hoc infero q̄ licet martyriū. doctoratus ⁊ yginias recipiat vnā ⁊ eandē aureolam. t̄n ⁊ inter martyres nō om̄es eq̄lem habent licet eandē. sed ille q̄ fuit fortior in pugna cōtra mundum habet maiore. S̄lt̄ inter yginas nō om̄es equalē. q̄a ille maiore que plus cauebit occasionē corruptionis q̄s alie. S̄lt̄ inter doctores nō om̄es equalē. sed ille maiore q̄ sua doctrina magis fugauit vicia de cordibus q̄s alius ⁊c.

Sermo LXXVII

Deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret. vt om̄is q̄ credit in eū nō pereat. s̄ habeat vitā eternā Joh. iij. Sic dicit Aug⁹. in li. sup̄putationū. sup̄putandē iij. Iustus est vt creatura laudet creatorez. Ipe enī ad laudandū se nos creauit q̄ nostris nō indiget laudib⁹. eo q̄ ip̄e c̄trū in cōprehensibilis. nullis indiget. ip̄e sibi sufficiens. Licet autē ad laudandū deū hō obliget multiplici⁹ maxie t̄n debitor ē laudare deū ⁊ gr̄as illi agere. p̄ misericōdia ei⁹ ⁊ inenarrabili caritate q̄ nos sic indignos amantē saluauit p̄ vnū ⁊ dilectū filiū suū. Sic dicit dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret vt viuam⁹ p̄ eum. De q̄ tā ineffabili diuina erga nos misericōdia idē Aug⁹. li. p̄dicto sup̄putationē. ij. gr̄as agens dicit. Gr̄as ago deo pietati tue q̄ p̄ iesum x̄pm filiū tuū dñm nrm cū p̄diti fuisset culpa nra mirabiliter recupasti nos. Gr̄as ago pietati ⁊ cōm̄is tibi gr̄as refero ex totis precorū meis. qui semper tuam inenarrabilem dilectionem quāq̄ miserōs ⁊ indignos mirabili bonitate amare dignatus es. misericōdia eundem vnigenitum tuum de sinu tuo ad publicū nostrū saluare nos peccatores ⁊c.

Feria secunda post penthe.

filios perditionis. Et quibusdam interposi-
tis pensans huius diuine pietatis magni-
tudine exclamat dicens. **I**mensa pietas
Ineffabilis caritas ut liberaret seruus
filium tradidisti. deus factus est homo ut per-
diti homo de potestate demonum ereretur. **Hec**
Aug. Quapropter volens sancta mater eccle-
sia inducere nos ad laudandum et diligendum
deum pro tanto beneficio redemptionis nostre
recolit hoc beneficium magni. Quod quia
inter dona dei que hodie per spiritum sanctum
fidelibus collata sunt. precipuum et maximu[m] vide-
tur ut tanto maiori affectu homo ad diligen-
dum deum per caritatem que hodie diffusa est in
cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est
nobis moueat. et si alia dona paruo ponde-
rant homines propter pauca gratiarum actione refun-
dant. istud saltem tanquam euidentissimum tanquam
vtilissimum mundo et tanquam diuine misericordie et
liberalitatis imensissimum donum quo maius
excogitari non potest pijs laudibus hodie ve-
neremur. **Ad** quidem beneficium breuiter et ef-
ficacissimis verbis proponit saluator dicens in
psalms nostri thematis. **Sic deus dilexit mundum**
et. In quibus verbis tria nobis de diuina di-
lectione proponunt. **Primo** namque de-
scribit diuine dilectionis pietas gratiosa.
cum dicitur. **Sic deus dilexit mundum.** **Secundo**
subdit eiusdem dilectionis immensitas copio-
sa. quod ut filium suum daret. **Tertio** subinse-
ritur dicte pietatis utilitas efficax et dulco-
rosa. cum dicitur. **ut viuam** per eum. **A**

Diri primo quoniam in verbis promissis
describit diuine dilectionis pietas gratiosa. cum dicitur. **Sic**
deus dilexit mundum. **Magna** siquidem est di-
lectionis pietas eum amare que etiam readamat
Iuxta illud. **Prover. viii.** Ego diligentes
me diligo. **Et** poeta. **Si vis amari ama.**
Sed certe maior est dilectionis pietas a-
mare eum qui nondum amat nec readamare
cupit. Taliter factus est de dei dilectione.
Ipe enim amavit mundum. cum tamen mundus eum
non readamaret. imo odiebat. **Iuxta** illud
psalms. **Superbia** corum qui te oderunt ascen-
dit semper. **Circa** quod sciendum quod deus dilecti-
onem suam magnificauit ad hominem pluribus
modis. propter quod merito a nobis diligendum
laudandum et glorificandum. **Et** primo dilectio
eius magnificatur. i. magna a nobis dicitur et per di-
catur ex puenitione tarditatis nostre beniuolen-
tie. **Secundo** ex omissione sue potentissime pte-

tis. **Tertio** ex puidencia sue ordinatissime
sapientie. **Quarto** ex copiosa et clementissi-
ma caritate sue misericordie. **Quinto** ex benignita-
te sue patientissime tolerantie. **Sexto** ex
mansuetissima equitate sue iusticie. **Se-**
ptimo ex largissima liberalitate sue remu-
neratissime leticie. **Que** septem faciunt meri-
to in nobis septupliciter diuine laudis mate-
ria. cui omnia que laudem dei sonant pertinent in-
cludi. **Ista** enim sunt principalia dei opera. ad que
omnia alia reducuntur. **Ira** dicit **Hugo** li. de
preceptis nouorum. **Primus** igitur quod ma-
gnificat et commendat diuinam dilectionem er-
ga nos est puenitione tarditatis nostre beniuolen-
tie. **Iuxta** illud. **i. Joh. iiii.** **In** hoc est cari-
tas non quoniam nos dilexerim deum. sed quoniam ipse
prior dilexit nos. **Sup** quod dicit glo. iter-
linearis. **Non** prius dileximus deum ut merito
dilectionis ipse diligeret nos. sed ipse dile-
xit nos. ut pueniente gratia omnes post ipsius
deum amarem. **Et** in hoc deus fecit contra con-
suetudinem mundanam. nam seculares non dili-
gunt nisi prius diligantur. **Unde** dicit **Bernardus** in
lib. de amore dei ca. vi. **Hec** est iusticia filio-
rum hominum. **Amare** me quod amo te. i. deo me de-
bes amare quod te amo. **Et** sic prius voluit ho-
mines diligere ab alijs. ut sic postea diligant
alios. **Sed** certe deus pater non sic dilexit
nos. quod nos eum prius dilexerimus sed ipse nos
puenit. propter quod **Bernardus** dicit ubi supra.
Rarus est qui possit dicere. **Amo** te ut ames
me. i. puenio te amore prius ut tu post hoc
me readames. **pauca** sunt qui hoc facerent
sed hoc deus fecit **Unde** subdit **Bernardus**. **Sic**
digne sic amasti nos prius ut amaremus te
non quod egeres amari a nobis. **Sed** quod quod fe-
cisti nos esse non poteramus nisi amando
te. **Hec** ille. **Si** ergo meritum queritur qua-
re aut quo merito sit deus diligendus. **I**
la causa precipua illud meritum precipuum
est. quia ipse prior dilexit nos. dignus pla-
ne qui readametur. presertim si aduertat
quis quos quantumque amauerit. **Quis** enim
semper **Bernardus** in libro de diligendo deus ca.
ii. nisi is cui omnis spiritus confitetur. de-
us meus es tu. quonia[m] bonorum meorum
non eges. **Et** reuera huius caritas. mate-
statis quippe non querentis que sunt sua.
Quibus autem tanta pietas vel caritas ex-
hibet. certe indignis. cum adhuc inimici esse
mus recoliati sumus deo. **Terte** duplex causa.
quod dilexit deus gratis et inimicos. quantum vero

dilexerit patebit infra. **S**ecundo comedatur
 diuina dilectio ad hominem ex omniſione ſue
 potentiſſime & trutis in creatione. ſc3 q̄ ita
 magna. tam varia. tã ſolida nobis virtute
 plena potuit facere. ſic facile. ſic ſubito. ſic
 decenter ex nihilo pducere. & ſup nihil lo
 care. cū extra mundũ nihil ſit. ſup qd mo
 les mūdi q̄ ſi ſup baſim. i. fundamentũ col
 locauit **Sap. xij.** Si virtutē & opa earuz
 inuiſibilem rerũ & factoz mirati ſunt. in
 telligant ab eis qm̄ qui hec pſtituit forti
 or eſt illis. In quo quidem ope creatiōis
 magnalia dei homini collata ſunt. et vſui
 pſtica. & ſenſui manifeſta. **Nā ſm̄ Bern.** in
 lib. de diligendo deũ ca. ij. **Neq̄** eni q̄s ali
 us aminiſtrat cibuz om̄i vſcenti cernenti
 lucem & ſpiranti flatũ. **Et** licet alia innume
 rabilia deus in creatione homi p̄tulit be
 neficia. iſta tñ ſunt p̄cipua. nō quia excellē
 tiora ſed qz neceſſaria corpi ſũt. **Dec Beſ.**
Qſi ad ſupiora reſpiciam⁹ inueniem⁹ ma
 iora beneficia in creatione homini collata
 q̄ntuz vtz ad aīaz. **Nā** in aīa inuenies tria
 iſta ſc3 dignitatē ſcientiā & virtutē. **Digni**
tatem in homie arbitriũ dicit **Bern.** In q̄
 ei nimirũ datũ eſt nō ſolũ ceteris p̄mine
 re. ſed & ceteris p̄fidere aniantibz. **Sciē**
tiam vero qua eandē in ſe dignitatē agno
 ſcat. nō a ſe tamē. **I**tē virtutē qua ſc3 ipſuz
 a quo datur & inq̄rat nō ſegniter. & teneat
 fortiter cū inuenierit. **E**t q̄dlibet iſtoz du
 plex beneficiũ ſm̄ **Bern.** vbi ſupra. **Nā** di
 gnitatē demonſtrat humanā nō ſoluz na
 ture p̄rogatiua ſed & potentie dominatus.
 eo q̄ terroz hoīs ſup cuncta aniantia ter
 re imminere decernit **Heñ. ij.** **Sciētiā**
 duplex erit ſc3 ſi hancipam dignitatez vel
 aliud q̄dcũqz bonuz & nob inelle & a nobis
 nō eſſe nouerim⁹. **V**irtus etiā duplex erit
 ſc3 ſi auctore p̄ſequi inq̄rimus. inuenitoqz
 inſepabiliter adherem⁹. **E**t iſta beneficia
 ſunt ita generaliter om̄ibz collata. vt nō ſo
 lum catholici. ſed etiā pagani ex his deum
 laudare merito debeant. **Nā** vt dicit **Beſ.**
 vbi ſupra. **Q**uis fidelis ignorat ſuo corpi
 nō ab alio in hac mortali vita ſup̄dicta illa
 neceſſaria miniſtrari. vñ videlicet ſubſiſtat
 vnde videat vñ ſpiret q̄s ab illo q̄ dat eſcaz
 om̄i carni. q̄ ſolem ſuũ oriri facit ſup iuſtoz
 & iniuſtoz. **I**tē quis etiā impius putet ali
 um eius q̄ in aīa ſplendet humane digni
 tatis auctore p̄ter illũ q̄ in **Beneſi** loq̄tur.

Faciam⁹ hoīem ad imaginē & ſimilitudinez
 noſtrā. **Q**uis aliũ ſcientie largitor eſt
 mer niſi iſtũ qui docet hoīez ſcientiā. **Q**uis
 etiā donũ virtutis aut putet datũ aut ſpe
 ret dandũ q̄s de manu dñi virtuti. **E**t qui
 bus infero ſm̄ **Bern.** q̄ p̄ter p̄dicta deus
 mereſ amari etiā ab infideli & pagano. **R**atio
 hui⁹ ſm̄ eũ. qz & ſi neſciat rationē. ſcit tñ
 ſeipm̄. **E**t q̄ ſcdo infero q̄ inexcusable eſt
 om̄is infidelis ſi nō diligit dñm deũ ſuuz
 tota aīa & tota virtute ſua. **R**atio hui⁹ ſm̄
Bern. qz clamar ei intrus innata & nō igno
 ra rōni iuſticia. que ex toto ſe illuz dilgere
 debeat. cui totũ ſe debere nō ignorat. **T**er
 tio magnificat dei miſcōia erga hoīem et
 p̄uidencia ordinariffime ſue ſapie. **O**mnia
 eni gubernat & regit ſapitē & ſuauiſſe **Sa**
pi. viij. **A**ttingit a fine vſqz ad finē fortiter
 diſponit oīa ſuauiſſe. vbi **Salomon** duo
 dicit de deo. **P**rimo q̄ om̄ia ſubdunt ſue
 gubernationi. **S**ecdo q̄ oīa diſponit mi
 ſericordit. **S**ed dices quō om̄
 nia gubernat cū videam⁹ multa mala fieri
 in mūdo. **U**nde q̄ iſta p̄cedūt ex quo deus
 ſūme bonus & ſūme potens oīa regit. **A**d
 qd rñ deo ſm̄ **Dolgor** ſup ſra p̄dicta **Sa**
pi. viij. **Q**ue gubernat om̄ia cū ſit cauſa
 efficiens om̄. & finis om̄ vnde om̄ia effici
 p̄ter ſe. **E**t ſicut ad honore ſuũ p̄grit om̄
 nia in ſe dirigit ſicut in finē. **H**oc autē eſt
 gubernare. ſc3 dirigit res in finē aliquem
 intentũ. **E**t tñ ſic gubernator oīum q̄ gu
 bernat mediantibz cauſis ſecūdis. **U**n̄ cor
 pora groſſiora & corruptibilia gubernat q̄
 corpora celeftia p̄ angelos ſive intelligē
 as. **Q**ui⁹ ratio ē. qz maioris bonitatis cō
 catio eſt ſi gubernas & efficiens cauſaliter
 efficiēdi & gubernādi alijs ſub ſe. **C**ō
 nate cōicet q̄ ſi ſupiora p̄uarent ab infe
 riorz gubernatiōe & om̄ia p̄ ſeipm̄ guber
 naret. **E**t ideo ad oñdendũ ſuā p̄fectionē
 in cauſando & cōicando p̄fectionē ſuā cre
 ature ſic cōicet q̄ buſdā gubernatiōem alio
 rũ. **E**t quo iā patet q̄ ſi deus p̄ ſe in mente
 ſingula gubernaret & ageret nihil male fie
 rer. modo qz idem effectus ſit a deo bene
 ab hoīe male. iuſte a deo & iniuſte ab hoīe.
 & ideo male accidit ex parte hoīs nō ex par
 te dei. **D**e q̄ ponit **Dolgor** ibidē exemplũ
 Si dñs dicat ſeruo trabam⁹ leuē corāz
 iſtam ſic q̄ eā nō frangam⁹. & ſeruo⁹ trabē
 ruditer frangit eam. **I**ſta fractio eſt a dño

maiora beneficia vñ ad aīaz

Feria secunda penthecostes

et a seruo. et tñ seruus peccat et male facit et
nō dñs. Sic deo statuit q creature rōnali
vult cooperari in suis opationib. vt cursus
nature maneat quā instituit. sine qua nul
la res potest aliqd agere. imo nec esse p mo
mentū. Quā igit creatura rōnalis facit con
tra legē dei sibi a deo p̄finitaz. q̄uis a deo
gubernet et p̄fuerit. et deus eidē generali
ter cooperet. sicut cooperatur igni cōburen
do. soli lucendo. tñ creatura male facit le
gem trāsgrediendo. nō autē deus q̄ sic facit
sicut lex sua statuit. Sed q̄ntū ad scdm di
ceres. quō dicit q̄ deus disponit oīa sua
uiter et misericorditer cū videam? paruu
los nō baptizatos puniri eternalit̄ p̄ pctō
originali. Quā vidē q̄ in istos nullā exercet
mīaz. Itē Ja. ij. dicit q̄ q̄busdā fiet iudiciū
sine misericordia. Ad p̄mū dico fm̄ Rober
tum Dolgor vbi sup̄. Ex quo nō bap
tizatis posset infligere nō solū carentiā diu
ine vīsonis. sed posset oēs anihilare si vel
let. et ideo in h̄ agit cuz eis misericordit̄. q̄
esse humanū habebūt et viuere sine pena
Tren. ij. Misericordia dñi q̄ n̄ sum? con
sumpti. Ad illud Ja. ij. dicens dñi q̄z imise
ricordes nō p̄sequūtur misericordiam eos a pe
na totalit̄ liberantē. p̄sequunt̄ tñ miseri
cordiā aliqd de pena debita relaxantē. q̄a
q̄tra dignū punient̄ sicut alij oēs p̄ deme
ritis suis dānabunt. Quarto commendat̄
dei dilectio erga hoīem ex copiosa et clemē
tissima caritate sue misericordie. Tanta enī est
misericordia diuina ad hoīem vt nō solū miseri
coris dicat sed etiā ip̄a misericordia appellet. In
tra illud. Ps̄. Deus me? misericordia mea. nun
q̄ autē dicat deus me? iusticia mea q̄uis iu
stissimus sit. vñ Salomon vocat eū specia
liter dñm misericordie Sap. ij. Deus patrum
meorū et dñe misericordie. ij. Lor. j. Benedictus
deus et p̄ dñm n̄r̄m iesu xpi pater misericordiarū
Et Eph. ij. dicat. Deus diues in misericordia.
In q̄ autē apparet hec misericordia. certe in mul
tis. Nā q̄qd est in mūdo totū est misericordia.
Ps̄. Misericordia dñi plena est terra. eo q̄ mi
serationes ei? sup̄ oīa opa eius. Et reue
ra sic est. Nā oīes creature licet ex poten
tia p̄duce sunt potenter. tñ p̄seruātur ex
clementia misericorditer. Quā Sap. xi. di
citur. Quō aliqd p̄manere posset nisi tuyo
lusset. aut q̄d a te vocatū nō esset? seruare
tur. Parcis autē oīibz qm̄ tua sunt dñe q̄
amas anias. p̄pter q̄d Aug. dicit. xxij. de ci

uitate dei. ca. xij. Et si deus subtrahat re
bus suā potentiaz et misericordiam. nec p̄gredi
poterunt et suis diuersis motibz pagere te
pora. nec p̄orsus in eo q̄ create sunt per
manebunt. Ad exp̄ssius idem Aug. in li.
de vera religione dicit ca. xxij. De p̄ sum
mam sapientiā oīa fecit. et p̄ summas be
nignitatē oīa p̄seruat. Idē sup̄. j. et ij. ca.
Ben. et in li. de trinitate. et in multis alijs lo
cis cōsimilē ponit s̄ntiam. Sed aduerte q̄z
q̄uis sic generalit̄ cōseruet q̄ p̄duxit. spe
cialit̄ tñ homines gubernat p̄ clementiā.
Et notāter dicit Salomon. Parcis autē
oīibz qm̄ tua sunt dñe Sap. xi. Parcis in
quit dñe oīibz fm̄ Dolgor. et peccantibz q̄
digni forent si placeret tibi statim in infer
num detrudi. Sed parcis eis tu q̄ oīes
hoīes vis saluos fieri. j. Thimo. ij. Rō autē
huius est. q̄a tua sunt dñe Sap. xy. Etiaz
si peccauerimus tui sumus q̄ anias amas
Hoc ideo ponit non q̄ deus simplr̄ amet
anias tñ et non corpa. sed p̄uilegialit̄. q̄a
seipm̄ eis in p̄petuū fr̄uēdū p̄parauit. q̄si q̄
diceret. ideo p̄mo misericors es. q̄a tua sūt.
cōtra malos dños. q̄ ideo nō parcat sub
ditis. q̄z corū sunt. Secūdo ideo es miseri
coris q̄a amas animas. p̄tra malos p̄latos
amātes decimas et oblationes. Aliā etiā
assignat rationez diuine misericordie Sap. xi.
dicens. Misericordis oīm qm̄ oīa potes Ec
cli. ij. Secūdo magnitudine illi? sic et misericordia
eius cū ip̄o est. Tales debent esse n̄r̄i p̄lati
imitatores dei vt q̄nto essent potentiores
tanto clementiores. Sicut Alexander ma
gnus deuictos p̄plos plus clementia q̄ po
tentia p̄strinxit. vñ. ij. Reg. xx. dicitur. Re
ges israel clementes sunt. Ista tria conside
rans specialit̄ Salomon a deo facta circa
hoīez. Sap. ij. dic. Fecisti oīa v̄bo tuo Ec
ce potentia. et sapia tua cōstituiti hoīem vt
dñaretur creature tue q̄a te facta est. vt di
sponat orbē terrarū in eq̄tate et in iusticia et
in directione cordis iudiciū iudicet. Quin
to dilectio dei attendit ad hoīem ex beni
gnitate sue potentissime tolerantie q̄ non
solū pctōres sustinet. sed etiā iustificat et a
pctō defendit gr̄am merēdi donat. et occa
siones merēdi p̄uidet. et sacra q̄si vasa gr̄e
instituit. vt p̄ ea infundat gr̄a iustificans a
peccato. Dat etiā sp̄m̄ sc̄m̄ fidelibz ad com
punctionē ad eruditionē ad cōsolationē et
ad varias virtutes. et gr̄arū actiōes facien
D

das. faciens de inimicis dei amicos filios
 et heredes. et liberum arbitrium ad bonum p/
 mouens nec tñ libertatē auferens. de in/
 voluntarijs faciens voluntarios nō cogen/
 do sed inspirado et occasiones pcurando.
 Ita dicit Hugo li. de pfectibz nouiciozū.
 Ita benignitas circa peccōes maxie appa/
 ret in hoc qd dissimulat eozū peccata ppter
 penitentiā. i. expectans sub dissimulatiōe
 nō fictionis sed bone affectionis. ppter pe/
 nitentiā. i. vt ipi peniteant interdū duz sic
 eos clemēter expectat Roma. ii. Ignoras
 qm̄ benignitas dei ad pñiam te adducit.
 Glosa dicit Hic patientia dei bonitate ple/
 na opus suū ppter peccā non despicit sed p/
 penitentiā abluit et pie fouet et nutrit Eze/
 chiel. xviii. Si impius egerit pñiam ab oi/
 bus peccatis q̄ fecerit vita uiuet. et sic omni/
 um iniquitatū suarū nō recordabor. Sex/
 to dilectio dei cōmendat erga hominem ex/
 mansuetissima equitate sue tēperatissime
 iusticie. Nā q̄uis sit iustus. est tñ in tali iu/
 sticia multū mansuetus. eo qd temperat ri/
 gozem iusticie pietate clemētie. Unde vehe/
 mentissime miseret. sed tardissime punit. et
 si punit citra p̄dignū punit. eo qd in infer/
 no penā infinitā q̄ntum ad intensionē fa/
 cit finita vt tolerari possit. et etiā quia non
 totaliter cōsumit danatos. qd fieret si eēt
 ī infinitū intēsa. Un̄ dicit damnati. Mi/
 sericordie dñi qd nō sumus cōsumpti Tre/
 no. iij. Un̄ ipse dedignatur irasci et q̄si inui/
 tius iusticiāz exerceat Juxta illud Ps. xxiij.
 Quoniam ira in indignatione eius. vbi dicit
 Innocen. quart. exponens litterā. i. ipse in/
 dignatur irasci. quia inuit punit Isaie. x.
 Adhuc paululū modicūq; et cōsummabit
 indignatio mea. Quasi di. nolo punire sta/
 tim. ideo expecto te paululū et modicū ad/
 buc. Unde Hiero. Quicqd mali patimur
 vicij nostri est qd dulcem deuz verimus in/
 amarū et cogimus seuire nolentē Treñ. iij.
 Non enī humiliat ex corde suo et abiecit
 filios hominū. i. non fuit voluntar; sue vt
 abieceret homines a se. Unde de eo sicut de
 clementi p̄ncipe et mansueto iudice dicit
 p̄ poetaz. Est piger ad penas p̄ncipes ad/
 p̄mia velox. Quisq; dolet totiens cogit esse
 ferot. Et ideo dicit Ps. de eo qd vita in vo/
 luntate eius. i. ipse vult vitam hominū non
 mortē. Unde in Collecta. Deus cui p̄riū
 est misereri semp et parcere. Unde de his

duobz Ezech. xviii. Nunqd volūtas mee
 est mors impij dicit dñs. q. d. nō. In signū
 autē huius qd euz displicētia punit dicitur
 Isa. j. Deu cōsolabor sup hostibz meis q̄si
 di. cū dolore et displicētia cōsolabor. Un̄
 sicut nulla res potest p̄dere suā p̄riāz ope/
 rationē totaliter q̄diu manet licet valeat
 impediri vlt̄ retardari ad tps. ita nullo mo/
 do obliuiscetur misereri de. nec p̄nēdit
 in ira miscōias suas. imo cū iratus fuerit
 miscōie recordabit Abacuc. iij. Unde Bre/
 go. sup Ezech. Omel. j. dicit. Qd q̄ deus
 irascitur nō om̄ino irascitur. sed ineffabili
 modo cū culpas psequit ipos p̄regit pecca/
 tores. Verumt̄ licet ita iusticiā cū pietate
 in p̄senti temperat. veniet tñ tps post diem
 iudicij qd districtissime punit eos qd mo/
 do p̄temnit benignitatē et patientiā eius.
 Ideo dicit Ps. vbi sup. Ad vesperam de/
 morabit̄ fletus. qd fm̄ Innocē q̄rū intel/
 ligitur de vespa finis mudi q̄ p̄ouicē
 mali in tenebras exteriores Dart. xij.
 Tūc enī iusticiāz iudicabit. Septimo di/
 lectio dei cōmendat erga hominem ex largissi/
 ma liberalitate sue leticie quā cūctis fideli/
 bus reddet. Et vere largissima liberalitas
 qd p̄ paruo et breui merito eternam et inef/
 fabilem sanctis in celo dat gloriā leticiā et
 felicitatē. et om̄ia eis ordinat in bonū. tam
 bona q̄ mala etiā aliena. et non solum ma/
 la p̄ne s; etiā culpe vt de bonis p̄rijs glo/
 rientur. et de malis p̄rijs gaudeant quia euz
 serunt. de alienis quia similia non inuade/
 runt. inquit Hugo in libro de pfectibz no/
 uiciozū. Patet autē largissima libertas re/
 tributionis diuine. quia sup̄ merita p̄mi/
 at et coronat. ad Roma. viij. Non sunt con/
 digne passiones huius t̄pis ad futurā glo/
 riam. Et reuera nō sunt. quia nec oculi vi/
 dit. nec aures audiuit. nec in cor hominis
 ascendit que p̄parauit deus dilectis mōdūz.
 Ex his patet quantū deus dilectis mōdūz
 dando et exhibendo sibi tot et tanta benefi/
 cia. Que cōsiderans Psalmista mirat̄ vi/
 cens. Quid est homo qd memor es ei? aut
 filius hominis quoniam visitas eum. q. d. fm̄
 Innocen. Quid est homo tam fragil. Et/
 nef. vi. Non p̄manebit spiritus meus in bo/
 mine. quia caro est. Item tam breuis vita.
 Jac. iij. Quid ē vita vestra. vapor ad mo/
 dicum parens. Ps. Quasi olera herbarūz

Feria secunda penthecostes

ciro decident. Item putridus p internaz
corruptione Job. xxy. Homo putredo et
filius hominis vermis. Item fetidus per
peccatū Job. xxi. Quadriduanus enī ē z fe/
ret. Itē imbecillus ad surgendū. Ps. Spi/
ritus vadens z nō rediens. Item van⁹ in
ope. vanior in sermone. vanissimus in co/
gitatione. Ps. Uniuersa vanitas ois ho/
mo viuens. Item seruus diaboli p pecca/
tū Hier. xxi. Seruicis dijs alienis Jo/
han. viii. Qui seruit peccato seruus ē pec/
cati. Et hoc bene z notāter exprimit in ver/
bo vltimo nre pncipalis particule. cū dicit
Sic deus dilexit mundū. q. d. Munduz
malignū. qā totus in maligno posit⁹ erat.
mundū immundū. mundū fetidū. turpez
z abiectum. z qd plus inimicū dei. **¶**
Dixi secūdo q subdit in ver/
b⁹ rēmar⁹ eius
dem pietatis immēsitaz copiosa. Et reue/
ra copiosior pietas. qā nō solum de⁹ pater
mundū dilexit qualecunqz munus dando
aut donū. sed etiā dedit filiū suum vnige/
nitū. Unde dicit. Joh. iiii. In hoc appa/
ruit caritas dei. quoniā deus misit filiū su/
um vnigenitū in mundū vt viuam⁹ p eum
Vbi dicit glo. ordina. In hoc dilectio pa/
tris pbata ē. qā misit filiū dilectio filij. qā
venit sicut deus nō expectauit vt eum dili/
geremus. Et quibz verbis patet q copio/
sa multū est dilectio diuina erga hominez
qā vt hic dicit glo. dilectio patris pbata
est qā misit filiū z dilectio filij in hoc qā ve/
nit. Unde de⁹ pater misit filiū. nō qā indi/
geret. sed et sola caritate. z cū haberet vni/
cum z vnigenitū. noluit habere vnū. id est.
solitariū. sed vt fratres haberet adoptrauit
illi q cū illo possiderent vitā eternam. Dec
glo. ordina. vbi sup. Filius etiā dei misit
se et maxima caritate quam habuit ad ho/
miez. Unde dicit Aug⁹. in li. suppuratio/
nū cap. ij. Quoniā benign⁹ amator omnū
filius tuus deus nō loq̄tur ad deū patres
cuius pijs visceribz nō satis visum ē vt se
inclinarēt homo fact⁹ ex virgine maria ni/
si etiā subiret crucis patibuluz effuso san/
guine. ppter nos. in nram salutē venit pius
deus. z venit pietate et bonitate sua. venit
querere z saluū facere qd perierat. quesivit
ouem pditam. inuenit z eā in humeris su/
is reportauit ad caulas gregis pius deus
z vere multū pius pastor. **¶** Caritas. o pie

tas q̄s audiuit talia. q̄s sup tanta miscōie
viscera nō obliuiscat. q̄s non miretur p
pter nimā caritatem tuā qua nos dilexi/
sti. Dec Augu. Licet igit illa magna cari/
tas fuit z dilectio quā deus pater omnibus
generaliter exhibuit in illis beneficijs aut
saltem exhibere parat⁹. Ita tamē caritas
quā filius aut pater p filiū singulariter su/
is electis exhibuit multo maior ē z copiosi/
or. Iuxta illud. Ps. Apud euz copiosa re/
demptio. Cū dicit Bern⁹. li. de diligendo
deum ca. ij. Iudeus sane siue pāgan⁹ ne/
quaqz talibz aculeis incitat⁹ amoris quales
ecclesia experit. que ait. vulnerata caritate
ego sum. Et rursum. Fulcite me floribus
stipate me malis. qā amore languet. Cer/
nit regem Salomonē in dyademate quo
coronauit eū mater sua. Cernit reges vni/
cum patris sui sibi cruce baiulantem. Cer/
nit cesum z cōspūtū dñm maiestatis. Cer/
nit auctore vite z glorie cōfixum clauis. p/
cussum lancea. obprobrijs saturatus. tan/
dem illam dilectā aiām suā ponere p ami/
cis suis. Et post pauca. Vider deinde mor/
tem mortuā z mortis auctore triumphan/
tem. videt de inferis ad terras. de terris ad
superos captiuaz duci captiuitatem. Dec
Bern⁹. Que omnia vere sunt magne carita/
tis z dilectionis filij dei signa erga homi/
nem. **¶** **D** Circa qd breuiter sciendū q
sicut de⁹ pater multipliciter oñdit dilecti/
onem suā erga hominē. ira dei fili⁹ etiā eaz
ostendit. z p̄cipue q̄rtuor modis fm Dol/
got sup libzū Sap. ca. xvi. Primo enī dile/
xit nos sicut pater summ⁹ pueniendo tar/
ditatem nre beniuolentie. Secūdo abluir se
ditatē nre ingratiē. p̄scientie. Tertio supat
quantitatē nre sufficientie. Quarto prepa/
rat ad voluptatē delicias affluentie. De p̄/
mo scz de puenitione nre tarditatis. Bern⁹.
Dulcis iesus p̄mus est in accessu z vltim⁹
in recessu. z ideo cōparat cordi qd ē p̄mu
viuens z vltimū moriens. in signū huius
petit sibi dari cor. Prover. xxiij. Prebe mi/
hi cor tuuz. Unde dicit Dolgot. Q̄ prius
homo recedit a deo p peccatū q̄s deus euz
relinq̄t subtrahendo sibi gratiā. Secūdo ab/
luit feditatem nostre ingratiē. p̄scientie. de/
leuit enim peccatū p̄p̄riam sanguinis ef/
fusionem. delet etiā peccatū actuale per sa/
cramentalē penitentie lotionem. Apocal.
i. Dilexit nos z lauit nos a peccatis nostris.

in sanguine suo. Sanguis designat amo-
rem et causat amorem. In sanguine com-
plices sunt naturaliter amantur et amantur
In iuvenes sunt magis amantur quam senes
propter sanguinis habundantiam ampliorum.
Hieronymus contra Iovinianum li. i. allegans
penitentem hoc scripsisse de infantia tibi ma-
ioris. Scribit inquit Hieronymus. Xenophon occi-
so abradago et viro quem panteon vxor mi-
ro amore dilexerat collocauit se iuxta cor-
pus lacerum et confosso pectore sanguinem
sui mariti vulneribus infudisse. Isto modo
amici nostre fideles debent et corpori christi
lacerato pro nobis facere. ut pro eius vulneri-
bus sanguine compassionis infunderent. et
eum ita feruenter diligant sicut ipse dilexit eas.
Ephes. v. Ambulate in dilectione sicut et
christus dilexit nos. et tradidit seipsum pro nobis.
Tertio dilectio christi superat quantitatem no-
stre sufficientie. Plura enim nobis tribuit quam
sufficientiam intelligere vel desiderare sciamus vel
sufficientiam suam amorem recipere. Unde
apostolus vocat caritatem christi nimiam Ephe. ii.
Sicut enim dicit Crisostomus de reparatione lapsi
Nemo amicorum carnalium etiam si sit in hoc sa-
eculo modum infansiens ira erare desecre potest
in amore dilectioe sue sicut deus effundit in
amore amicum nostrum. Quattuor enim dese-
crus in dilectione nostra contingunt a quibus
amor christi est alienus. Sunt enim alii qui licet
amantur non tamen readamant amatores su-
os. sicut sunt ingrati. Contra deo dicit Pro-
uerb. viii. Ego diligentes me diligo. Sed
sunt qui diligunt sed propter propria utilitatem.
Indigent enim beneficiis amicorum. Contra dicit
Seneca in quadam Epistola. Negociarius est
amicicia quam ad commodum attendit. sicut Aristoteles
viii. ethicorum. Cum sit amicitia propter utile sunt
nummi amici inter omnes. Et hoc etiam plan-
git Quidius. ii. de ponto. di. Turpe quidem
dicitur. sed si modo vera facemur. Vultus
amiciciae utilitate probatur. Per oppositum christus
non diligit nos propter suam utilitatem. quia nostrum
non indiget ad fructum suum sed nos ad fru-
ctum nostrum Ephe. i. Gratificauit nos in di-
lecto filio suo. i. gratos nos fecit. Dicitur. xiii.
Sanabo contritiones eorum. et diligam eos
spontaneum. Sunt tertii qui diligunt homines
sed non nisi in prosperitate et felicitate sua. Ju-
stra illud Boetii. iiij. de consolacione. Felici-
tatis amicum infortunium inimicum facit. Un-
de dicitur quidam. Exemplo didici quod prosperi-

tatis amici. Res amplectuntur non nos sed no-
stra sequuntur. Et iterum alter metrista. Non
sunt persone sed prosperitatis amici. Quos
fortuna tenet dulces acerba fugat. Per op-
positum christus qui tunc maxime diligit hominem
quia a mundo deserit et a malis hominibus agi-
tatur. Unde ipse dicit in Ps. Cum ipso sum in
tribulatione. Et iterum. Quia pater meus et
mater mea dereliquerunt me. deus autem assum-
psit me. Quarto in mundanis amicitia inue-
nit defectum. quia multi diligunt inuentem. sed
mortuum persequuntur et odium. cuiusmodi sunt
nonnunquam fratres filii et vxores seruorum et ex-
curatorum. Cum enim fuerit homo defunctus. tunc
isti qui de bonis suis eum magis inuare debu-
erant spoliant et perdamus. Unde metrista dicit.
Post mortis mortuum vertit dilectio dor-
sum. Finita vita finit amoris scintilla. Per
oppositum christus diligit viatores dum viuunt. lon-
ge amplius post mortem. Ioh. xiiij. Cum dilectus
ser suos versus in finem dilexit eos. hoc est in-
perpetuum. Dicitur. xxiij. In caritate perpetua
dilexite. Quarto ostendit christus suam dilectio-
nem ad nos voluptate deliciarum affuen-
tem preparando. Unde. ii. Thessa. ii. Dile-
xit nos et dedit consolationem eternam quam
quanta sunt sanctorum nituntur exprimeret et non
possunt. Unde Augustinus. de moribus ecclesie et
manichei. Tanta est pulchritudo iusticie.
tanta est iocunditas lucis eterne. Nec est im-
mutabilis veritas atque sapientia. ut si etiam
non liceret in ea amplius manere quam vnius
diei hora. propter hoc solus innumerabilis an-
ni huius vite pleni diuitibus et circumstantia
bonorum temporalium recte meritoque contem-
nerent. Et Crisostomus de reparatione lapsi.
Si quidie oportere tormentum perferre. si
ipsum iehennam parno tamen spe tolerare pro
ut christum possemus videre in gloria viuente
eius sanctorum numero sociari. non esset du-
gnum pati omne quod triste est modo ut tanti
boni tateque glorie participes haberemur.
Nec ille.

Dixi tertio quod in verbis simi-
lis nostri idem
subinfertur diuine dilectionis utilitas et
sicut et dulcorosa. cum dicitur. Ut omnis qui cre-
dit in eum non pereat sed habeat vitam eternam.
Ecce magna utilitas et dilectione diuina.
na. qua factum est ut omnis credens non pe-
reat. sed eternaliter consequatur vitam eternam
Circa quod sciendum quod sicut hic patet vita

Feria secunda penthecostes

eterna nō datur nisi credētibz in xpm. nō
tāter autē dicit. Omnis q̄ credit in ipm. nō
dicit. q̄ credit ei. aut q̄ credit ipm. Nam fm
glo. ordi. **Jaco. ij.** Aliud est credere deū. ali
ud credere deo. aliud credere in deū. Cre
dere deū est credere q̄ sit. Credere illi ē cre
dere vera esse q̄ dicit ipse. Credere in illum
est diligere illū. Primū z scdm est multozū
maloz. sed tertiu z tm̄ bonoz. Est q̄ fides
xpianoz credere in xpm. i. bene operādo p
dilectōem in ipm intrēdere. Un̄ hec est fi
des formata q̄ sola iustificat. Alias autē fi
des iformis sine opibz dicit mortua. Dinc
est q̄ **Ja.** arguēs cōtra phos z ficos xpia
nos dicit **Jaco. ij.** Quid pderit frēs mei si
fidem q̄s dicit se habere. Opa autē nō ha
beat. nunq̄ poterit fides saluare eum. Et
post pauca. Sic fides si nō habet opa. sci
licet quibz renūciat fm Interl. mortua
est in semetip̄a. q. d. Sicur anial mortuuz
dicit qd nō vllō modo p̄cipitur moueri. sic
ania q̄ dicit se fidem tenere z opa nō oñdit
nō est viua. eo q̄ signa vite aie fidelis sunt
morus opoz bonoz. Et ideo **Jaco.** ibidez
subdit dicens. Sed dicit q̄s. Tu fidem ha
bes. z ego opa habeo. Ostende mihi fidez
tuam sine opibz. z ego oñdam tibi ex opibz
fidem meā. Tu credis q̄niā vnus est deus.
bene facis. z demōes credūt z cōtremiscūt
Et seq̄tur. Tis o homo scire maius. qm̄
fides sine opibz mortua est. **Abraam** pater
noster nōne ex opibz iustificat⁹ est offerens
filium suū **Isaac** sup altare. **Vides** q̄ q̄niā
fides cooperabat opibz suis. Et ex opibz fi
des summata est. z impleta est scriptura.
dicens. Credidit **abraam** deo z reputatus ē
illi ad iusticiā. z amicus dei appellatus est.
Et quibz cōcludit **Jaco.** dicens. **Vides** q̄
ex opibz iustificatur homo. non ex fide tm̄.
Sicut autē z **Raab** meretrix. nōne ex ope
ribz iustificata est. suscipiēs nūcios. et alia
via eiciens. Et quo p̄sequēter cōcludit p
exemplū **Jacobi.** Sicut enī corp⁹ sine spi
ritu est mortuum. ita et fides sine operibz
mortua est. **Dec Jaco.** Super quibz ver
bia dicit glo. ordinari. Ideo debetis bene
agere q̄a fallunt qui solam fidem sufficere
credūt. Sed diceret q̄s. **Tamē** **Barci** vl
ti. dicit. Qui crediderit et baptizatus fuerit
saluus erit. Soluit hoc glo. ibidē dicens.
Q̄ hoc intelligit de fide p̄fecta que p̄ dile
ctionē operat⁹. Inducit autē duo exempla

ad hoc pbandū scz de **abraam** **Genes. xxiij**
Et de **Raab** **Josue. ij.** Un̄ dicit glo. ordi
na. **Abraam** licet p̄ fidem quā habebat
esset iustus. tm̄ p̄ opera q̄ addidit amplius
est iustificat⁹. que nisi fecisset meritū prece
dentis fidei amississet. Unde fm glo. ordi.
Licet **Ap̄ls** ad **Romanos** dicat **Abraam**
fuisse iustificatū p̄ fidē sine operibz. hoc in
telligendū est de operibz q̄ precedebāt. q̄a
p̄ opera que fecisset ante fidem. iustus nō
fuit sed sola fide. Dic autē dicit **Jaco.** **Ab**
abraam p̄ opera iustificatus est. qd̄ intelli
git de operibz sequentibz fidem. p̄ que am
plius iustificatur. cum iam p̄ fidem iustus
fuisset. Unde **paulus** laudat fidei p̄stanti
am. **Jacobi** autē opoz magnificentia. **Dec**
glo. **Ita** tractans **latius** **Psido.** in libro
distinctionū dicit. Inter fidez z opus hoc
distat. q̄ ex fide possibilitas nobis operis
inchoatur. ex ope ipa fides p̄ficatur. Opus
enim fide p̄uenitur. fides operibz consum
mat⁹. Opera autē sine fide nequaquā pro
desse possunt. quia nō valet a malo declina
re z agere quod p̄inet quippe ad salutē q̄
ipm salutis vel nescit vel negat auctorem.
Item fides sine operibz nequaquā prodest.
quia nō potest p̄ fidem deo placere qui de
um cōtremnit in opere. Ob hoc z fides si
ne operibz mortua est **Juxta** **Jacobum.** et
opus abs fide vacuū est **Juxta** **paulum.**
paulus p̄dicat ante fidez nullo modo esse
opus bonū. **Jacobi** narrat nihil valere si
ne opere bono. ac p̄ hoc iuxta primūz ope
ra fidem p̄cedentia nihil profunt. **Juxta** al
terum subsequētia multuz profunt. **Jaco**
bus dicit. **Abraam** pater noster ex operi
bus iustificat⁹ est. **paulus** dicit. Credidit
abraam deo z reputatū est ei ad iusticiam.
Quid ergo vterq̄ se destruunt. Absit. sed
vtriq̄ nos instruunt. Nam fm **paulū** **Abra**
am ex fide iustificari meruit quādo credi
dit. fm **Jaco.** Et operibz placuit. quonias
temptatus imolandū filium suū nō recu
sabat. **Dec** **Psidorus.** Est ergo inmutabi
lis sententia. ineffabilis veritas. z indubi
tata patrū auctoritas neminē saluari pos
se sine fide formata. hoc est bonis operibz
adornata. quod etiā hoc ipm vocabuluz et
nomen ostendit. Nam fides dicit a facio z
dico. Unde qui facit quod dicit hic fidel⁹
est. **Inquit** **Aug.** in sermone. **xxij.** Talis fi
des vbiq̄ fuerit omnia potest omnia

impetrat. **Marci. xj.** Omnia quecumq; orantes petitis credite et accipietis. hac fide nihil preciosius nihil honorabilius. **Uñ Augusti.** de verbis domini. Nulle maiores diuitie. nulli honores. nulla huius mundi maior est substantia quam est fides catholica. que peccatores homines saluat. cecos illuminat. infirmos curat. cathecuminos baptizat. fideles iustificat. penitentes reparat. iustos augmentat. martyres coronat. virgines et viduas et coniugales casto pudore seruat. clericos ordinat. sacerdotes consecrat in eterna hereditate cum sanctis angelis collocat. et breuiter beatitudinem confert sempiternam. Quia beati qui non viderunt et crediderunt. **Joh. xx. eo q** qui ex fide sunt benedicuntur. **Gal. ij.** Ad quam beatitudinem nos perducit qui sine fine vivit et regnat. Amen

Feria secunda Pentecostes. II
Sermo LXXVIII.

Lux uenit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim opera eorum mala. **Joh. ij.** Inter alia que bonis homines delectantur in hac vita est claritas lucis solaris. **Iuxta illud Eccles. xj.** Dulce lumen et delectabile oculis videre solem. **Uñ Thobias cecus** effectus angelo sub annunciante gaudium reddidit. Quale mihi gaudium est que in tenebris sedeo et lumen celi non video. Et licet omnis lux stellarum omnium sit hominibus delectabilis. tamen maxime homines diligunt solem. **psertim** quia ut dicit **Macrobius** super somnium scipionis lib. j. Inter omnia visibilia est deo similis. putetia dicit **Plato.** Tum ratione quantitatis. quia nullus planetarum eo maior. et ipse excedit terram centies sexagesies septies. ut dicit **Alfraganus** differetia. xxj. Tum ratione potestatis. quia omnibus insinit. et omnes stellas quasi dux potestate preedit et princeps ut dicit **Plotinus.** Tum ratione claritatis. quia plenus est luce sine omni macula. et ideo dicitur quasi solus perfecte lucens. **Maximilianus loquendo** christus est verus sol iusticie. **De quo dicitur Malach. iij.** Qui in infinitum est similis deo patri quasi iste sol materialis. et ratione quantitatis. quia in infinitum omnia excedit. **Attingit enim a fine usque ad fines** **Ha-**

pien. viij. Et ipse altior est celo. profundior abisso. ut dicit **Joh. xj.** Item ratione potestatis. quia ipse cum deo patre equalem habet potestatem. et ei obediunt celestia. terrestria et infernalicia. **Philipp. ij.** Item tertio ratione claritatis. Ipse enim habet eternam claritatem cum patre. cum dicit **Joh. xvij.** Pater clarifica me claritate quam habuisti prius quam mundus fieret. **Que quidem claritas excedit omnem claritatem creatam quantumcumque.** **Uñ Sap. viij.** dicit. Candor est lucis eterne et speculum sine macula dei maiestatis et imago bonitatis illius. **Et sequitur.** Est speciosior sole et super omnem stellarum dispositionem lux comparata inuenitur prior. **Et Eccl. xxij.** dicit. Oculi domini lucidiores sole. Et ideo coeludic **Boetius.** Quod deus potest dici sol quasi solus lucens. et hoc idem dicit **Boetius** in li. de laude solis. Sed quis diuine lucis radius ipse dei filius se nobis tam multipliciter manifestauit in mundo. Nunc se panem vocans in famelicorum satione. nunc vitam in desolato. et consolatione. nunc lucem in cecorum illuminatione. ut dicit **Hugo** de sacro victore super primum capitulum celestis ierarchie. **Dirum** tamen est quod mundus tanta ipsius beneficentia parumpendens magis vanitatis laudenti adhebit. et pro luce tenebras dilexit. **Hinc** quod filius merito dicit mundus esse arguendum est. **h** quod cum ipse venit ut lux qui per se et per spiritum sanctum mundum illuminare disposuit. tamen mundus plus dilexit tenebras quam lucem que fuerunt verba in principio proposita. In quibus verbis tria describuntur. **Primo** namque describitur diuine bonitatis magnitudo et excellentia. **Ad** lux venit in mundum. **Secundo** humane ingratitatis ingratitude et malivolentia in eo quod dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. **Tertio** subiungitur huius ingratitude causa origo et causa. cui additur. Erant enim opera eorum mala.

Dixi primo quod in verbis primis describitur diuine bonitatis magnitudo et excellentia in eo quia lux venit in mundum. **De** re magna bonitas dei que videns totum mundum tenebrosam multiplicibus tenebris dignatus est mittere filium suum qui est splendor paterne glorie. **Ad** **De** **Qui** ad hoc venit ut illuminaret omnem hominem uenientem in hunc mundum. **Erant**